Cymdeithas Hanes Plaid Cymru

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 4 Ebrill 2023 drwy Zoom

- **Yn bresennol:** Dafydd Williams (Cad), Stephen Thomas (Trys) ,Rosanne Reeves (Penarth), Ben Jones (Cwm Rhymni), Eluned Bush (Ysg)

- **Ymddiheuriadau**: Penri Williams

- Derbyniwyd cofnodion y cyfarfod diwethaf

- **Materion yn codi o'r cyfarfod diwethaf**
  - Cynhadledd Gwanwyn: rhoddwyd ein baneri i fyny mewn lleoliad da iawn. Paratôdd yr Ysgrifennydd daflen a dosbarthodd hi i'r aelodau
  - Ateb oddiwrth Richard Wyn Jones: Byddai'n hapus i siarad am ei ymchwil presennol am y digwyddiadau a arweiniodd at sefydlu'r Blaid, rywbryd yn 2024.

- **Arian**
  - Mae bancio ar-lein bellach yn gweithio. Mae'r Ysgrifennydd wedi derbyn yr hyn a dalodd allan ar gyfer y digwyddiad yn Eisteddfod Tregaron ac am archebu'r lleoliad ar gyfer y digwyddiad yn yr eisteddfod eleni. Mae Penri Williams wedi cael ei ad-dalu am y costau sy'n ymwneud â chynnal a chadw'r wefan. Mae £2968 yn y cyfrif.

- **Gweithgareddau 2023**
  - **Eisteddfod 2023**. Mae slot wedi ei archebu ar gyfer 10.30am ddydd Iau 10 Awst ym Mhabell y Cymdeithasau 2
  - **Ysgol Haf Gorffennaf 21- 23. Y Bala** Penderfynwyd ymchwilio i'r posibilrwydd o gynnal sesiwn yn rhad ac am ddim ac os yn bosibl gwneud penderfyniad ar siaradwr yn y cyfarfod nesaf.
  - **Cynhadledd Hydref 6 a 7 Aberystwyth**. Penderfynwyd trefnu i'r baneri gael eu gosod mewn lleoliad addas

- **Dathlu Canmlwyddiant y Blaid**
  - **Llyfr**: Anfonwyd yr awgrym am lyfr at Mark Phillips. Mae wedi ateb i ddweud y bydd yn rhoi'r syniad o flaen cyfarfod nesaf y Pwyllgor Gwaith Cenedlaethol a bydd yn rhoi gwybod i ni am y canlyniad. Hyd yma ni dderbyniwyd unrhyw wybodaeth.
  - **Achlysur Penarth** Mae aelodau ym Mhenarth yn awyddus i drefnu digwyddiad ym mis Ionawr 2024 yn Neuadd Eglwys yr Holl Saint gyda Richard Wyn Jones a Leanne Wood yn sgwrsio am arwyddocad y cyfarfod yn 1924 ym Mhlas Bedwas. Mae'r aelodau hefyd yn ymchwilio i'r posibilrwydd o gael Plac Glas ar y tŷ. Bydd y Gymdeithas Hanes yn hapus i helpu gyda chyhoeddusrwydd a gwneud cyfraniad ariannol ond pwysleisiwyd mai digwyddiad Cangen Penarth a Dinas Powys ydyw. Awgrymwyd hefyd eu bod yn cysylltu â Marc Phillips er mwyn sicrhau bod y digwyddiad yn cyd-fynd gyda digwyddiadau a drefnwyd yn genedlaethol.
  - **Digwyddiad yn y Gogledd** Bydd yr Ysgrifennydd yn cysylltu ag aelodau yn y Gogledd i archwilio'r posibilrwydd o drefnu digwyddiad i gofio'r cyfarfod a gynhaliwyd yng Nghaernarfon yn 1924

- **Unrhyw fater arall**
  - Mae'r Cadeirydd wedi llunio cylchlythyr fydd yn cael ei chyfieithu ac yn barod i'w hanfon at holl aelodau'r Gymdeithas erbyn 16 Ebrill ac at holl aelodau'r Blaid ym mis Mai.
  - Mae Ben Jones wedi ysgrifennu disgrifiad manwl o weithgareddau'r Blaid yng Nghwm Rhymni o 1968 i 1979. Bydd ef a'r Cadeirydd yn trafod ei gyhoeddi gyda ffotograffau ar wefan y Gymdeithas.

- **Dyddiad y Cyfarfod nesaf**: 30 Mai 2023 am 6pm drwy Zoom.

Plaid Cymru History Society

Minutes of meeting held on 4 April 2023 through Zoom

- **Attendees:** Dafydd Williams (Ch), Stephen Thomas (Treas) ,Rosanne Reeves (Penarth), Ben Jones (Rhymney valley), Eluned Bush (Sec)
- **Apologies**: Penri Williams

- The minutes of the last meeting were received.

- **Matters arising from last meeting.**
    - Spring Conference: Our banners were erected in a very good location. The secretary produced and distributed a leaflet to members.
    - A reply has been received from Richard Wyn Jones: He would be happy to talk about his present research on events leading up to the establishment of the party, sometime in 2024.

- **Finance**
    - On-line banking now working. The secretary has been reimbursed for the costs of the event at the Tregaron Eisteddod and for booking the slot at this year's Eisteddod. Penri Williams has been reimbursed for the costs associated with maintaining the website.There is £2968 in the account.

- **Activities 2023**
    - **Eisteddfod 2023**. A slot has been booked for 10.30am on Thursday 10 August in Pabell y Cymdeithasau 2.
    - **Summer School 21- 23 July. Y Bala** It was decided to explore the possibility of holding a free session and if possible make a decision regarding speaker at next meeting.
    - **Autumn Conference October 6 and 7 Aberystwyth**. Decided to arrange for the banners to be erected in a suitable location.

- **Celebrating centenary of the Party**
    - **Book:** The suggestion of a book was sent **to** Mark Phillips. He has replied indicating that it would be put to the next meeting of the National Executive and he would let us know the outcome. To date no reply has been received.
    - **Penarth Event:** Penarth members are keen to organise an event in January 2024 in All Saints Church Hall **with** Richard Wyn Jones and Leanne Wood in conversation on the significance of the meeting in 1924 in Bedwas Place. Members are also exploring the possibility of putting a Blue Plaque. The History Society are happy to help with publicity and make a financial contribution but stressed that it a Penarth and Dinas Powys Branch event. It was also suggested that they contact Marc Phillips to ensure that the event fits in with events organised nationally.
    - **Event in the North:** The Secretary will contact members in the North to explore the possibility of organising an event to remember the meeting held in Caernarfon in1924.

- **Any other business**
    - The Chair has produced a newsletter which will be translated and ready to send to Society members by 16 April and to all Party members in May.
    - Ben Jones has written a detailed description of Plaid activities in the Rhymney valley between 1968 and 1979. He and the Chair will liaise on the publication with photographs on the Society's web site.

- **Date of next meeting:** 30 May 2023 at 6pm through Zoom